

Karamɔxɔna Mangana Fe Kolon Falane

Kitabun yireni ito mi a seɓe muxun xinla falaxi koni a findixi Muluku Sulemani nan na fata a falatide singen na. A seɓe muxun katama a xa adamadiine dunuɗa yi gidin bunna feɓefese. A falama, a dunuɗa fe wuyaxi findixi fe fufafune nan na. A yelinxina dunuɗa feene feɓefese, a yi a falani so, a naxa, “Gaxu Ala yee ra, i yi a yamarine suxu bayo adamadiyaan gbengbenna na nan na.” (Karamɔxɔn 12.13)

Dunuɗa feene luxi nen fuu

¹ Karamɔxɔna falane nan itoe ra, Dawudaa dii xemɛn naxan findixi mangan na Yerusalɛn yi.

² N tan karamɔxɔ naxa:
Fe fuune fe fuune fari,
fe fuyanne kɔnin, e birin fe fuu!

³ Muxun wanla naxan birin nabama dunuɗa yi,
na tɔnɔn nanse ra a ma?

⁴ Mayixetɛna nde danguma,
mayixetɛna nde barima,
koni bɔxɔ xɔnna tan a kiini han habadan!

⁵ Sogen tema, a godoma,
a mɔn yi a mafura xetɛ a tedeni.

⁶ Foyen sigama yiifanna ma,
a xetɛma kɔmɛnna ma,
a firifirima, a firifiri
han a mɔn yi xetɛ a kelideni.

⁷ Baa igene birin sa sinma fɔxɔ igen nan ma,
koni fɔxɔ igen mi rafema mumɛ!

Igene mon luma xete e kelidene yi xude xunne yi.

⁸ Feene birin muxun xadanma han a mi noe a fale!

Yeen mi wasama toon tiye,
tunla mi wasama fe ramedeni.

⁹ Naxan yi na nun,
na nan mon na,
naxan bata yi liga,
na nan mon ligama,
fefe nene mi na dunuɲa yi.

¹⁰ Muxune a falama sena nde ma,
fa fala, “A mato, a nenen na a ra!”

Anu, na yi na nun,
xabu benun en xa da.

¹¹ Ninan tima nen fe danguxine xon.

Hali fe famatone ninanma muxune ra nen
naxanye barima e xanbi waxati famatone yi.

Karamoxona xaxilimayana

¹² N tan, karamoxona, n bata findi Isirayila Mangan na Yerusalen yi.

¹³ N bata a ragidi n boɲeni, n xa feene birin fesefese, n yi e rakorasi n ma fekolonna xon feen naxanye birin ligama dunuɲa yi. Ala bata adamadiine ti jaxankata wanla nan na!

¹⁴ Feen naxanye ligama dunuɲa yi, n bata ne birin to, e birin findixi fe fuun nan na alo muxun na kata foyen sagatandeni.

¹⁵ Naxan dalinxi na mi noe ratinxinɲe.

Naxan dasaxi, na mi noe yate.

¹⁶ N yi a fala n yete ma, n naxa, “N tan bata fekolon gbeen soɓo dangu muxun bonne birin na naxanye bata yi mangayaan liga n yee ra Yerusalen

yi. N bata xaxilimayaan nun fekolonna gbege famu.”

¹⁷ N kataxi nen n xa fekolonna famu, e nun xaxilitareyaan nun daxuyana. Koni n yi a kolon, na fan birin luxi nen alo muxun na kata foyen sagatandeni.

¹⁸ Bayo, fekolonna gbegebeen fama xaminna nan na, xaxinla nema gboma ayi, boje raforen fan gboma ayi.

2

Fatin nafan feene luxi nen fuyan

¹ N yi a fala n yete ma, n naxa, “En siga, n xa sa a mato xa naxanaxan fan.” Koni hali na fan findixi fe fuun nan na.

² N yi a fala, n naxa, “Daxuyaana nan gele ma feene ra, naxanaxan tonan nanse ra?”

³ N yi a ragidi n bojeni, a n xa n yete rasewa dalon minna nin, n yi n sobe so xaxilitareyaan ma, anu n yi matoon nan tima fekolonna xon, han n yi a kolon xa na nan fan adamadiin na, a na liga a siimayani dunu ya yi.

⁴ N bata wali gbeene ke. N banxine ti nen n yete xa, n manpa bili nakone si,

⁵ n yi nakone nun langane yiton, n yi wudi bogilaan sifan birin si e yi.

⁶ N bata ige ramaradene rafala alogo n xa n ma wudidine ige sa nakoni.

⁷ N konyi xemene nun konyi gilene soto nen, e diine bari n konni. Xuruse xungbeen nun a xunx-urin fan yi n yii dangu muxune birin na naxanye yi n yee ra Yerusalen yi.

⁸ N gbetin nun xεmaan gbegbe ramara nεn n yeε xa, e nun mangane nun yamanane nafulu kεndεne. Yeli xεmεne nun yeli gilεne yi n yii. N mɔn yi xεmεne rafan fe kεnden sɔtɔ, jaxalan wuyaxi.

⁹ N findi nεn muxu gbeen na dangu muxune birin na, naxanye bata yi dangu n yeε ra Yerusalεn yi. Anu, n yi matoon nan tima n ma fekolonna xɔn.

¹⁰ N yeεn kunfa sese xɔn, n mi tagan na sɔtε. N mi n mε n waxɔn fe yo ra, bayo n ma wanle birin yi n bɔjεn nasεwama, na nan yi findixi n saranna ra n ma wanle birin yi.

¹¹ Anu, na xanbi ra, n yi n miri n wali xɔnne birin ma, e nun n tɔrɔn naxan sɔtɔ e kεdeni, n yi a to fa fala a birin findixi fe fuun nan na, alo muxun na kata foyen sagatandeni, e tɔnɔ yo mi luma dunuƙa yi.

Fekolonna nun xaxilitareyaan fan luxi nεn fuyan

¹² Nayi, n yi wa fekolonna famu feni, e nun dax-uyaan nun xaxilitareyana. Muxun naxan findima mangan na n jɔxɔni, na nɔε nanse ligε? Fɔ naxan bata yi liga nun.

¹³ N yi a to fa fala fekolonna fisa xaxilitareyaan xa, alo kεnenna to fisa dimin xa.

¹⁴ Amasɔtɔ xaxilimaan yeεn na alogo a xa seen to, koni xaxilitaren tan sigan tiin dimin nin. Anu, n tan a kolon yati, a marajan kii kedenna nan e firinna birin mamεma.

¹⁵ N yi a fala n yeε ma, n naxa, “Xa xaxilitaren najan kiin nan n fan mamεma, nayi, na tɔnɔn nanse ra, xa n findi fekolonna ra?” N yi a fala n yeε ma, n naxa, “Na fan findixi fe fuun nan na.”

16 Bayo muxune jinanma xaxilima danguxin xɔn sinma alo xaxilitarena. Fanni lɔxɔne danguma, jinan tima a xɔn. Xaxilimaan faxama nɛn alo xaxilitarena!

17 Nayi, dunuɗa yi gidin yi rajaxu n ma, bayo tɔrɔyaan nan adamadiine wanla ra e naxan birin ligama dunuɗa ito yi. Fe fuun nan a birin na, alo muxun na kata foyen sagatandeni.

18 N ma wanle birin yi rajaxu n ma n naxanye kɛxi dunuɗa yi, bayo fɔ n xa e tɔnɔn lu n xanbi ra muxun yii.

19 Nde a kolon xa na kanna finde xaxilimaan na hanma xaxilitarena? Anu, n naxan birin sɔtɔxi dunuɗa yi n ma wanla nun n ma xaxilimayani, a na sɔtɔma nɛn. Fe fuun nan mɔn na fan na!

20 Nayi, n yi tunnaɔlɔ fɔlɔ n ma lan wali xɔdɛxɛne birin ma n naxanye ligaxi dunuɗa ito yi.

21 Amasɔtɔ, muxun naxan fatan, na nɔɛ walɛ fekolonna nun xaxilimayani, a kɛɛn yi findi muxun gbeen na naxan mi walixi. Na fan findixi fe fuun nan na e nun kala gbeena.

22 Muxun nanse sɔtɔma fata a wali xɔdɛxɛne nun a kɔntɔfinle birin na dunuɗa ito yi?

23 A siimayaan birin findixi tɔrɔn nun sɔxɔlɛn nan na. Bɔɗɛ sa mi a xa hali kɛɛn na. Fe fuun nan na fan na.

24 Sese mi fan adamadiin na fɔ a xa a dɛge, a yi a min, a herin sɔtɔ a wanli. Koni, n na a toxi nɛn fa fala na fan kelima Ala nan ma,

25 bayo, nde nɔɛ a dɛge, hanma a sɛwa, xa Ala mi tin?

26 Muxun naxan na Ala kɛɛn, a yi xaxinla fi na kanna ma e nun fekolonna nun sɛwana. Koni, a yulubi kanna tan tima wanla ra nɛn alogo a xa

nafunla malan, a yi a ramara muxu gbete yee ra naxan Ala kenexi. Fe fuun nan na fan na alo muxun na kata foyen sagatandeni.

3

Feen birin nun a waxatin na a ra

¹ Feen birin nun a waxati saxin na a ra, waxatin feen birin ma dunuƴa yi.

² Muxun bari waxatin na,
a faxa waxatin na.
Soli seen si waxatin na,
a tala waxatin fan na.

³ Faxa ti waxatin na,
dandan waxatin fan na.
Banxin kala waxatin na,
a ti waxatin fan na.

⁴ Wuga waxatin na,
gele waxatin fan na.
Sunu waxatin na,
bodon waxatin fan na.

⁵ Gemene woli waxatin na,
e matongo waxatin na.
Sunbun waxatin na,
sunbutareyaan waxatin fan na.

⁶ Seen fen waxatin na,
a tunun waxatin na.
Seen namara waxatin na,
a rabejin waxatin fan na.

⁷ Seni bo waxatin na,
a madεge waxatin na.
Dundu waxatin na,
fala ti waxatin fan na.

⁸ Marafanna waxatin na,
marajaxun waxatin fan na.
Yengε waxatin na,

bɔɲe xunbeli waxatin fan na.

⁹ Walikɛɛn tɔnɔn mundun sɔtɔma a wanli?

¹⁰ N bata a to Ala bata adamadiine ti ɲaxankata wanla naxan na.

¹¹ Ala bata seen birin da alogo e xa lan e waxatin ma. A mɔn yi a ragidi habadan feene xa lu adamadiine bɔɲeni. Anu, e mi nɔɛ Ala kɛwanle yɛɛ toɛ keli e fɔlɔden ma han e raɲanna.

¹² N yi a kolon fa fala, sese mi fan muxun na fɔ a xa ɲaxan, a fe faɲin liga a dunuɲa yi gidini.

¹³ Muxun birin xa a dɛge, a yi a min, a yi herin sɔtɔ a wanli. Ala bata na nan nagidi muxune ma.

¹⁴ N na a kolon Alaa wanle birin luma nɛn habadan, sese mi sama a fari, sese mi bama a ra. Ala na feene ligaxi nɛn alogo muxune xa gaxu a yɛɛ ra.

¹⁵ Feen naxanye ligama, e nun naxanye fama ligadeni, ne bata yi liga nun. Ala nan fe danguxine raminima dunuɲa yi mɔn.

Sayaan nan birin naɲanna ra

¹⁶ N mɔn fe gbɛɛ toxi dunuɲa yi. Kiti sa kɛndɛn yi lan dɛnaxan yi, ɲaxuyaan nan mɛnni. Tinxinna yi lan dɛnaxan yi ɲaxuyaan nan mɛnni.

¹⁷ N yi a fala n yetɛ ma, n naxa, “Ala tinxin muxun nun ɲaxuden makitima nɛn, bayo feen birin nun a waxati saxin na a ra, kɛwanla birin nun a dingiraan na a ra.”

¹⁸ N yi a fala n yetɛ ma lan adamadiine ma, n naxa, “Ala muxune kɛɲaan nan fɛsɛfɛsɛma alogo e tan yetɛɛn xa a kolon a e luxi nɛn alo subene.

¹⁹ Bayo muxune nun subene raɲanna birin kɛden, e birin faxama nɛn. Nii kedenna nan e birin

yi. Na kui, muxun mi dangu suben na. Fe fuun nan ne birin na.

²⁰ E birin sigama yire kedenna nin. E birin kelixi burunburunna nin, e birin xɛtɛn burunburunna nin.

²¹ Nde a kolon xa adamadiine niin tema kore nɛn, subene niin yi godo bɔxɔn bun?"

²² N bata a to sese mi lan adamadiin xa fɔ a yi ɲaxan a wanle yi, a gbeen na nan na. Bayo muxe mi faxa muxun naxɛtɛ alogo a xa a to naxan ligama a xanbi.

4

Dunuɲa ito mi fan

¹ N mɔn yi ɲaxankatane birin to naxanye ligama dunuɲa yi, muxu ɲaxankataxine wugama, muxu yo mi e madɛndɛnma! Fangana e ɲaxankata muxun nan na, muxu yo mi e masabarima.

² N tan naxan falɛ, faxa muxune nan e ɲaxun yi dangu niiramane ra, e tan to bata faxa.

³ Koni naxan munma da, na fisa ne firinna xa, bayo a munma fe ɲaxine to naxanye ligama dunuɲa yi.

⁴ N bata a to a muxune xadanna nun e wali xɔnne birin fataxi e xɔxɔlɔnyaan nan na lan e adamadi bodene ma. Fe fuun nan na fan na alo muxun na kata foyen sagatandeni.

⁵ Xaxilitaren tondima walɛ, kamɛn yi a kala.

⁶ Koni a fisa muxun yi mɔndɔ kedenna sɔtɔ bɔɲɛ xunbenli benun a xa mɔndɔ firinna sɔtɔ ɲaxankata wanli naxan nun foye sagatanna lan.

Kedenyaan mi fan

⁷ N mɔn fe fu sifana nde toxi nɛn dunuɲa yi.

⁸ N muxuna nde toxi nɛn, a keden pe, muxe mi a fɔxɔ ra. Dii mi a yii, a ngaxakeden mi na, anu, dan mi yi a wanla ma. Hali a mi wasama nafunla ra. A yi maxɔdinna ti, a naxa, “N fa walima nde xa, n yi n niin kuma hɛrin na?” Fe fuun nan na fan na, ɲaxankata wanla.

⁹ Muxu firinna fisa muxu kedenna xa, bayo e saran faɲin sɔtɛ nɛn e wanli.

¹⁰ Bayo, xa boden bira, bodena a rakele nɛn, koni gbalon na kannna xa naxan keden a ra. Xa a bira, muxu gbɛtɛ mi na naxan a rakele!

¹¹ Na kiini, xa muxu firinna e sa, xunbenla mi e suxɛ, koni naxan keden saxi, xunbenla bɛ na ma di?

¹² Yaxun naxan muxu kedenna nɔɛ yɛngɛni, muxu firinna tan tiyɛ na yaxun yɛɛ ra nɛn. Luti saxanna dɛnbɛxin mi bolonɲɛ xulɛn!

Mangayana

¹³ Dii ɲɔrɛn yigelitɔɔn xaxilimaan dangu Manga forixi xaxilitaren na naxan mi fa nɔɛ kawandi xuiin name.

¹⁴ Bayo, na dii ɲɔrɛn nɔɛ mine nɛn kason na a findi mangan na, muxun mɔn nɔɛ bare nɛn yigelitɔyani a findi a bari taan mangan na.

¹⁵ N bata adamadiine birin to biraxi dii ɲɔrɛni ito fɔxɔ ra dunuɲa yi naxan fama dɔxɔdeni mangan funfuni.

¹⁶ Na yamaan dan mi yi na, a yi tixi naxanye yɛɛ ra. Na birin, a mi rafanɲɛ mayixɛtɛ famatɔne ma. Na fan findixi fe fuun nan na alo muxun na kata foyen sagatandeni.

I nama falan nadangu ayi

¹⁷ A liga i yeren ma i na siga Alaa banxini wax-atin naxan yi. I maso i tuli matideni benun i xa saraxan ba alo xaxilitarene, bayo e nεma fe ηaxin ligama, e mi a kolon.

5

¹ I nama δε mafura ayi, i bəηεn nama wolon, i falan ti Ala yεtagi, bayo Ala kore xonna nan ma, i tan dunuηa nin. Nayi, i ya falan nama radangu ayi.

² Amasətə muxun na xamin, a xiye sama nεn xulεn. Na kiini, falan na wuya ayi, xaxilitareya falane yi keli.

³ Xa i δε xuiin tongo Ala xa, i nama bu a rakamalideni, bayo xaxilitarene mi Ala kεnεηε. Nayi, i δε xuiin nakamali i naxan tongoxi.

⁴ A fisa i nama δε xuiin tongo, benun a xa lu a rakamalitaren na.

⁵ I nama tin i dεεn xa i gbindin birin bira yulubini. I nama a fala xεraan xa fa fala tantanna nan yi i δε xuiin na. Nanfera i falan tiye naxan Alaa xolən nakelima, a yi i wali xonne kala?

⁶ Bayo xiyene na wuya ayi, fe fuune e yi. Falan fan na kii nin. Nayi, gaxu Ala yεε ra.

Mangane yamaan ηaxankatama

⁷ Xa i a to yamanana nde yi, muxune yiigelitəne ηaxankatama, kiti kεndεn nun tinxinyaan bata ba na, na nama i ratερεna, bayo kuntigi gbeene nan kuntigine xun mayεngεma, kuntigi gbεte mən ne fan xun na.

⁸ Birin nan bəxən bogiseene tongoma, hali manga yεtεn tənən sətəma xεene ma.

Nafunla luxi nεn fuyan

⁹ Gbetin nafan naxan ma, na mi wasama gbetin na mumɛ! Nafulu gbeen nafan naxan ma, na mi a sɔtɛ. Fe fuun nan mɔn na fan na!

¹⁰ Nafunla nɛma gboma ayi, a don muxune fan yi wuya ayi. A tɔnɔn mundun se kanne ma nayi ba a mato feen na?

¹¹ Walikɛna xixɔnla ɲaxun, xa a donse gbeen don, hanma ndedi, koni nafulu kanna se kanyaana mi tinɲɛ a yi xi.

¹² N bata gbaloni ito to dunuɲa yi: Muxun naxanye nafunla ramarama e yɛtɛna tɔrɔyaana yɛɛ ra.

¹³ Na nafunla kalama fe xɔdɛxɛn nin. A diin naxan barixi, na mi sese sɔtɔ.

¹⁴ Muxun barima nɛn a magenla, a mɔn xɛtɛn na kii nin. A mi sese xalima a wanla tɔnɔn na, a mi sigama sese ra a yii.

¹⁵ Gbalon nan mɔn na fan na. A xɛtɛma nɛn alo a faxi kii naxan yi. Nayi, a tɔnɔn mundun sɔtɔma, a to walixi foyen nan fɔxɔ ra?

¹⁶ Anu, a mɔn a siimayaan birin nabama dimin nin, lanbaranna nun sɔxɔlɛn nun nii yigbetɛnna dɛnaxan yi.

¹⁷ N na ito nan toxi: A fan muxun xa, a yi a dɛge, a yi a min, a yi hɛrin sɔtɔ a wanle birin yi dunuɲa yi a siimayani Ala naxan fixi a ma. A gbeen na nan na.

¹⁸ Xa Ala nafunla nun seen fi muxun ma, a mɔn yi tin na kanna xa nɔ e donɲɛ, a yi a wasa so a gbeeni, a sɛwa a wanli, Ala nan na fixi a ma.

¹⁹ Na kanna mi a mire a siimayaan danna ma ɲaxi ra bayo Ala bata a bɔɲɛn nasɛwa.

6

¹ N gbalo fena nde toxi nɛn dunuɲa yi, naxan

adamadiin tɔrɔma han!

² Muxuna nde na yi, Ala nafunla nun hɛrisigen nun binyen fixi naxan ma, sese mi dasaxi naxan ma, a waxi naxan birin xɔn, koni Ala mi tinxi a xa a nafunla don, muxu gbɛɛ yi e don. Na nan findixi fe fuun na e nun gbalɔ gbeena.

³ Xa muxuna nde dii kɛmɛ bari nun, a mɔn yi siimaya xunkuyen sɔtɔ, a na fori ki yo ki, na birin tɔnɔn nanse ra a ma, xa a mi sɛwan sɔtɔ a se kanyani, a yi maluxun binyeni? N na a falɛ nɛn, n naxa, “Diin naxan faxa a nga kui, na fisa na kanna xa.”

⁴ Bayo na diin daxi nɛn fuu, a mɔn dangun dimin nin, a xinla yi lu wundoni.

⁵ Hali na diin mi sɔgen toxi, a mi fefe kolonxi, na bɔɲɛ xunbelixi dangu bonna ra.

⁶ Hali a ɲɛɛ wuli firin sɔtɔ siimayaan na, xa a mi sɛwan sɔtɔ a se kanyani, na tɔnɔn nanse ra? E birin mi sigama yire kedenna xan yi ba?

⁷ Adamadina wanla birin kɛma a dɛge feen nan na, anu a mi wase mumɛ!

⁸ Nanse fekolonna danguxi xaxilitaren na? Yi-igelitɔn na sigati ki kɛndɛn kolon a dunuɲa yi gidini, na tɔnɔn nanse ra?

⁹ Yɛɛn bata seen naxan to, na fisa se xɔnla xa muxun naxan mirixi. Fe fuun nan mɔn na fan na alo muxun na kata foyen sagatandeni.

Fekolonne maxadina

¹⁰ Seen birin xinla na. Adamadiin findixi naxan na, na kolonxi. Naxan sɛnben dangu a tan na, a mi nɔɛ na matandɛ.

¹¹ Falan nɛma gboma ayi, fe fuune fan wuyama ayi. En nanse sɔtɔma na yi?

¹² Awa, nde a kolon naxan fan adamadiin xa a dunuɗa yi gidini, a nɛma a siimaya yi genli, naxan danguma alo nininna? Nde nɔɛ a fale adamadiin xa naxan ligama a xanbi dunuɗa yi a na faxa waxatin naxan yi?

7

Fekolonna

¹ Xili kanyaan fisa latikɔnɔn kɛndɛn xa, muxun faxa lɔxɔn dangu a bari lɔxɔn na.

² A fisa i siga ɗandeni benun i xa siga sɛwa bande dondeni, bayo sayaan muxune birin yɛɛ ra, niiramane birin lan e yi xaxili sɔtɔ na ma.

³ Sɔxɔlɛn fisa gelen xa, bayo yɛtagin na yifɔrɔ, na muxun xaxinla maliyɛ nɛn.

⁴ Fekolonne bɔɗɛn darixi ɗanden nan na, koni xaxilitarene bɔɗɛn darixi ɗaxaɗaxa yiren nan na.

⁵ A fisa muxun yi fekolonna maxadin name, benun a xa xaxilitarene sigin name.

⁶ Bayo xaxilitarene gele xuiin luxi nɛn alo ɗanla budo xuiin tɛɛni tunden bun. Fe fuun nan na fan na.

⁷ Fekolonna na ɗaxankatan ti, na a findima xaxilitaren nan na, dimi yi seene na rasuxu mayifuni, na muxun bɔɗɛn natantanma nɛn.

⁸ Feen naɗanna dangu a fɔlɔn na. A fisa muxun yi sabari

benun a xa waso ayi.

⁹ I nama mafura xɔɛ,
bayo bɔɲɛ gbeen xaxilitarene nin.

¹⁰ I nama a fala, i naxa,
“Nanfera waxati danguxine fisa iki xa?”
Bayo na maxɔdinna mi kelixi fekolonna xan yi.

¹¹ Fekolonna nun keɛn tɔnɔn birin lan,
bayo a muxune malima dunuɲa yi.

¹² I na lu fekolonni,
na i ratangama nɛn alo gbeti kanyana,
i na fe kolon,
na fekolonna i luma nɛn i nii ra.

¹³ Alaa wanla mato:
A na naxan yidɔxɔ,
nde nɔɛ a ratinxinɲɛ?

¹⁴ I xa sɛwa waxati fajini,
i yi i miri tɔrɔ waxatini,
bayo Ala nan e firinna birin daxi.
Nanara, adamadiin mi nɔɛ sese yɛɛ toɛ fe famatɔne
fe yi.

¹⁵ N bata feen birin to n ma dunuɲa yi gidi fufafuni.

Tinxin muxuna ndee halagima e tinxinyani,
ɲaxudena ndee yi siimaya xunkuyen sɔtɔ e
ɲaxuyani.

¹⁶ I nama i ya tinxinyaan nadangu ayi,
i nama i yɛɛ findi fekolon gbeen na.
Nanfera i yɛɛ rahalagima?

¹⁷ I nama ɲaxuyaanan nadangu ayi,

i nama findi xaxilitaren na.
 Nanfera i faxε
 benun i ya waxatin xa a li?

18 A lan i yi kedenna suxu
 hali i mi boden beɲin,
 bayo naxan na gaxu Ala yεε ra
 na feen birin yiminima nεn.

19 Fekolonna xaxilimaan senbε soma nεn
 dangu yamana kan fu ra taani.

20 Tinxin muxu yo mi dunuɲa yi
 naxan fe fajin ligama a mi yulubi liga.

21 I nama i tuli mati falan birin na,
 alogo i nama i ya walikεεn xuiin mε,
 a i rayelefuma.

22 Bayo i a kolon i bɔɲεni,
 i tan yetεεn bata muxune rayelefu sanɲa ma
 wuyaxi.

23 N bata na feene birin fεsεfεsε fekolonna xɔn,
 n yi a fala, n naxa,
 “N fekolonna sɔtɔma nεn,”
 koni a mɔn makuya n na.

24 Sese a ra, a makuya pon!
 A tilin mumε! Nde nɔε a tɔε?

25 Nayi, n bata kata fekolonna famu feen nun a
 fεsεfεsε feen
 nun a fen feen na e nun feene bunna,
 alogo n xa a famu a xaxilitareyaan nan ɲaxuyaan
 na,
 fa fala daxuyaan mi fan.

26 N bata a kolon

a ɲaxanla naxan luxi alo luti ratixina,
 naxan bɔɲɛ findixi yalaan na,
 naxan yiine luxi alo yɔlɔnxɔnna,
 na xɔlɔ dangu sayaan na!
 Muxun naxan Ala kɛnɛnxi,
 na tangama nɛn a ma,
 koni yulubi kanna a suxuma nɛn a ra.

27 N tan, karamɔxɔna,
 n na ito nan toxi,
 n to feene fɛsɛfɛsɛxi keden keden yɛɛn ma,
 alogo n xa feene bunna yɛɛ to.

28 N mɔn feene yɛ fenma,
 koni n munma a yɛɛ to singen.
 N xɛmɛ kɛndɛ kedenna nan toxi xɛmɛ wuli keden
 yɛ,
 koni n mi ɲaxalan kɛndɛ keden peen toxi ɲaxanle
 yɛ.

29 Koni, n na ito nan to:
 Ala adamadiine da nɛn, e fan,
 koni e tan bata kɔtɛ wuyaxi fen.

8

1 Nde luxi alo fekolonna,
 naxan nɔɛ feene bunne fɛsɛfɛsɛ?
 Muxuna fekolonna a yɛtagini yalanma nɛn,
 a yɛtagi yifɔrɛn yi tunun.

Mangana yamarin suxu fena

2 N yi a fala, n naxa,
 “Mangana yamarin suxu,
 i to bata i kɔlɔ Ala xa.”

3 I nama mafura i makuyɛ mangan na,
 i nama kankan fe ɲaxin ma,

bayo naxan nafan a ma,
a na nan ligama.

⁴ Mangan sese fala,
ɛnbɛn na nan na.
Nayi, nde nɔɛ a fale a xa,
fa fala, “I nanse ligama?”

⁵ Naxan na a yamarin suxu,
na mi fe ɲaxin kolonma.

Fekolonna mangana waxati saxin nun a kiti saxin
kolonma nɛn.

⁶ Amasɔɔ feen birin nun a waxatin nun a kiti saxin
na a ra,

bayo adamadiine fe ɲaxin gbo e ma.

⁷ A mi a kolon feen naxan fama,
nayi nde nɔɛ a fale a xa
naxan sa ligama?

⁸ Adamadiin xa mi niin kanna ra
alogo a xa a makankan,
fanga yo mi a ra a sayaan lɔxɔn fari.

Yɛngɛn matanga fɛrɛ mi a xa,
ɲaxuyaan fan mi muxu ɲaxi yo xunbama.

Adamadiine dunuɲa yi gidina

⁹ N bata na birin to, n yi n miri muxune kɛwanle
birin ma dunuɲa yi. Waxatini ito yi, muxun
nɔyaan nan ligama a adamadi boden xun na, a yi
a ɲaxankata.

¹⁰ N mɔn muxune toxi ɲaxudene maluxuɲɛ.
Yamaan sigama, e xɛtɛma sa keli yire sariɲanxini,
e ɲinan taani na muxu ɲanxin yi naxan ligama. Fe
fuun nan na fan na.

¹¹ Muxune to mi ratɔrɔnma e kɛwanle ra sasani,
nanara fe ɲaxi rabaan xɔnla adamadiine bɔɲɛni
han!

¹² Hali yulubitɔɔn fe ɲaxi kemε liga, a siimayaan mɔn yi xunkuya ayi, n na a kolon, herina Ala yεε ragaxu muxune nan xa, bayo e gaxuxi a yεε ra.

¹³ Koni herin mi muxu ɲaxin xa! Seen nininna buma muxu ɲaxina siimayaan xa, amasɔtɔ a mi gaxuxi Ala yεε ra.

¹⁴ Fe fu gbete fan ligama dunuɲa yi: Tinxin muxuna nde ɲaɲanna yi lanɲε muxu ɲaxin nan ma, muxu ɲaxina nde fan naɲanna yi lanɲε tinxin muxun nan ma. N na fale nen, n naxa, fe fuun nan na fan na.

¹⁵ Nayi, n sewan nan matɔxɔma, amasɔtɔ sese faɲi mi fa adamadiin xa dunuɲa yi, fɔ a a dege, a yi a min, a yi ɲaxan. Na nan a malima a wanli a siimayani Ala naxan nagidixi a ma dunuɲa yi.

¹⁶ N to kata fekolonna famu feen na, n yi muxune kewanle rakɔɔsi dunuɲa yi, bayo adamadiin luma a yεε ra yi yanyin nun kɔεen na,

¹⁷ n yi Ala wali xɔnna to. Adamadiin mi nɔε feene yεε toε naxanye ligama dunuɲa yi. Adamadiin naxan fenma tɔɔni, a mi na toε, hali fekolonna yengi a ma a a fe kolon, a mi nɔε a yεε toε.

9

Muxune birin naɲanna kii kedenna nin

¹ N bata n miri feni itoe birin ma, n yi a rakɔɔsi fa fala, tinxin muxune nun fekolonne nun e kewanle birin Ala nan yii. Adamadiin mi a kolon xa xanuntenyaan nan a yεε ra hanma xɔnnantenyana.

² Birin naɲanna kii kedenna nin. Tinxin muxun nun muxu ɲaxin birin naɲanna keden, muxu faɲi

ba, muxu sarijanxin ba, haramuden ba, muxun naxan saraxan bama e nun naxan mi saraxan bama, a na kii nin muxu fajin nun yulubitxon xa, naxan a koloma e nun naxan gaxuma a kole.

³ Na nan fe jaxin na feene ye naxanye ligama dunuɓa yi. Marajan kii kedenna nan birin mamema. Fe jaxin nan muxune boɓeni han! Daxuyana e boɓeni e siimayaan birin yi. Na xanbi ra, e sa faxa muxune fari.

⁴ Yigin niiramane birin xa. Hali baren jɛɛɛn fisa yatan faxaxin xa.

⁵ Niiramane a kolon a e faxama nen, koni faxa muxune mi sese kolon. Saran mi fa e xa, amasoto jinan bata ti e xon.

⁶ E xanuntenyaan nun e xonnantenyaaan nun e xoxolonnyaan bata jan, sese mi fa e xa feene ye naxanye ligama dunuɓa yi.

⁷ Nayi, sa i ya donseen don jaxanni, i yi i ya manpaan min boɓe xunbenli, bayo Ala bata yelin i kewanle birin nasuxe.

⁸ Sewa dugine xa lu i ma waxatin birin, turen yi lu i xunni waxatin birin.

⁹ I jaxan i ya dunuɓa yi gidini i ya jaxanla fema i naxan xanuxi, i ya siimaya fufafuun birin yi Ala naxan nagidixi i ma dunuɓa yi, i siin soge fuune birin, bayo i gbeen na nan na i ya dunuɓa yi gidini, i nema i ya wali xodexen kema dunuɓa yi.

¹⁰ I noe naxan yo lige, na liga i sobeen nan na, bayo i na sa gaburun na, wali mi na, miriya mi na, xaxilimaya mi na, fekolon mi na.

¹¹ N mon bata feni ito to dunuɓa yi: Gilaan mi a ra naxan singe soma, senbema mi na ra naxan noon sotoma yengeni, fekolonna mi na ra naxan

donseen sɔtɔma, xaxilimaan mi na ra naxan na-
funla sɔtɔma, muxu xaranxin mi a ra naxan
marafanna sɔtɔma, bayo waxatine nun yεgbane sa
birama ayi e birin nan ma.

¹² Awa, muxun mi a kolon feen naxan a yεε ra. A
luxi nɛn alo yεxɛn naxanye mayendenma, e suxu
yalaan na, hanma xɔliin naxanye suxuma luti
ratixin na, waxati jaxin bagama nɛn adamadiine
ma mafuren, a e ratɛɛna.

Fe kolonna nan fisa

¹³ N mɔn xaxilimayaan misaala nde toxi nɛn
dunɔɔna yi, naxan n natɛɛna.

¹⁴ Taadina nde yi na nun, a muxune mi yi wuya.
Manga sɛnbɛmana nde yi siga a xili ma, a yi a
rabilin yɛngɛni, a yi yɛngɛ so seene yitɔn a xili ma
han!

¹⁵ Fekolon yiigelitɔna nde yi na taani nun, naxan
taan xunba a fekolonna xɔn. Koni muxu yo mi a
yengi dɔxɔ na yiigelitɔn xɔn.

¹⁶ Nayi, n yi a fala, n naxa, “Fe kolonna dangu
sɛnbɛn na.” Anu, muxune e mɛxi na yiigelitɔna
fekolonna ra, e mi e tuli mati a falane ra.

¹⁷ Fe kolonne falan namɛna maraxarani, na
dangu mangan sɔnxɔ xuiin na xaxilitarene yε.

¹⁸ Fekolonna dangu yɛngɛ so seene ra, koni yu-
lubitɔ keden peen nɔɛ fe fajɔi gbegebe kalɛ nɛn.

10

Xaxilitareyaan bɔnɔna

¹ Tugetugene faxaxin nɔɛ latikɔnɔnna xiri jaxuɛ
nɛn.

Na kiini xaxilitareyana ndedi nɔɛ fekolonna nun
binyen kalɛ nɛn.

² Fekolonna xaxinla sigan kira fajin nan xan,
koni xaxilitaren xaxinla sigan kira jaxin nan xan.

³ Xaxilitaren nema sigan tima kiraan xan,
xaxili mi a ma.
Birin a xaxilitareyaan toma.

⁴ Xa kuntigin xalɔ i xili ma,
i nama keli i ya walideni,
bayo maraxaran yulubi gbeen nan matangama.

⁵ N fe jaxina ndee toxi dunuɗa yi,
tantanna naxanye fata mangan na:

⁶ Fekolontarene tide gbeene sɔtɔma,
senbe kanne yi lu tide xurine yi.

⁷ N bata konyine to soone fari,
mangane yi sigan ti e sanni alo konyine.

⁸ Naxan na yinla ge,
a birama nen na ra.
Naxan na yinna rabira,
sajin nan na xinma.

⁹ Naxan na gemene maxete,
na a maxalɔma nen e ra,
naxan wudin bɔma,
na nɔe a maxɔle nen.

¹⁰ Xa bunbi melenna de mi a yi,
a mi raxanxanxi,
fo i xa i senben xun masa nen,
koni fekolonna feen nɔe dangu na ra.

¹¹ Naxan fatan sajin suxe,
na tonon nanse ra
xa sajinna a xin

benun a xa a suxu?

Xaxilimayaan nun daxuyana

¹² Fekolonna falane rafexi hinanna nan na,
koni xaxilitarena falane bɔnɔn nan tima a ma.

¹³ A falane fɔlɔn xaxilitareyaan nan ma,
a ranan daxuya naxin ma.

¹⁴ Xaxilitaren falane rawuyama ayi nɛn.

Adamadiin mi a kolon
naxan fama ligadeni.

Nde a faɛ a xa
naxan fa ligama a xanbi?

¹⁵ Xaxilitarena wanla a xadanma nɛn,
bayo a yetɛɛn mi a kolon
a sigɛ taani kii naxan yi.

¹⁶ Yamanan naxan manga findixi foningen na,
gbalon na xa,
e nun naxan ma kuntigiye e waxatin birin
nadanguma donse dondeni.

¹⁷ Sewan na yamaan xa
naxan manga findixi muxu binyene diin na,
naxan ma kuntigiye e degema a waxatini,
e makoon naxan ma,
e mɔn mi manpaan minna radangu ayi.

¹⁸ Muxu narixina xalanben fɔnma nɛn.
Xa a mi wale, tulen soma nɛn a banxini.

¹⁹ Muxune sewa bande donna tima naxanaxani,
manpaan yi e niini fan e ma.
Gbetin nan feen birin yabin na.

20 I nama mangan danga,
 hali i miriyani,
 i nama nafulu kannu danga i ya banxin kui,
 bayo a luyɛ nɛn
 alo xɔliin nan sa i xuiin naligama a xa,
 a yi i ya falane yɛba a xa.

11

Iya nafunla raso fe wuyaxi yi i baraka feen na

¹ I ya balon xuya igen xun ma, amasɔtɔ waxati xunkuyen na dangu, i mɔn a toma nɛn.

² I yii seene yitaxun muxu solofere hanma muxu solomasɛxɛ ra, bayo i mi a kolon gbalon naxan sa fama yamanani.

³ Igen na gbo kundani, a findima tulen nan na bɔxɔni. Xa wudin bira be binni hanma mɛn binni, a luma a biraden nan ma.

⁴ Naxan gaxuxi foyen nun tulen fa feen na, na mi nɔɛ sansiin siyɛ, a mɔn mi a xabɛ.

⁵ I to mi foyen siga kiin kolon, i mɔn mi a kolon diin gboma a nga kui kii naxan yi, na kiini, i mi nɔɛ dali manga Ala kewanle fan famunɛ.

⁶ Sansi xɔnna xuya, fɔlɔ xɔtɔnni han jinbanna, i nama i ya wanla rati. I mi a kolon i wali xɔnna dɛnaxan sɔnɔyama hanma xa i wali xɔnne birin fanma nɛn.

⁷ Kɛnɛnna fan, lu fena dunuɓa yi, na naxun.

⁸ Adamadiin na siimayaan sɔtɔ han nɛɛ wuyaxi, a lan a xa sɛwa e birin na. Koni a xa a miri fa fala dimin waxatine gboma ayi nɛn. Fe famatɔne luxi nɛn alo foyena.

⁹ I tan naxan dii nɔɛyani, naxan i ya dii nɔɛyaan waxatini, i sɛwa i bɔɓɛni. I bira i bɔɓɛ yi feene fɔxɔ

ra, e nun i na seen naxanye to. Koni, a kolon fa fala Ala i kewanle birin makitima nɛn.

¹⁰ Nayi, xaminna ba i bɔɲɛni, tɔrɔyaan masiga i fatin na amasɔtɔ dii ɲɔɣɣyaan nun fangan danguma nɛn fuyan!

12

Foriyaan nun sayana

¹ I Dali Marigina fe xa rabira i ma i nɛma dii ɲɔɣɣyani waxatin naxan yi, benun tɔrɔ lɔxɔne xa fa, waxatin yi maso, i a falama naxan yi, i naxa, “N mi ɲaxun yo toma,”

² benun sogen nun kenɛnna nun kiken nun sarene xa yidimi, kundaan yi fa tulen dangu xanbini.

³ Na lɔxɔni, banxi kantanne xuruxurunma nɛn, xɛmɛ sɛnbɛmane yi e felen, ɲaxanle yi ba seen dinɲɛ bayo e mi fa wuya, naxanye seen matoma foye soden na, ne yi lu dimini.*

⁴ Nayi, dɛɛn fɔxɔ frinna naxanye rabima kiraan ma, ne balanma nɛn, se din xuiin yi siga xurunɲɛ ayi. Muxun kelima nɛn xɔliin wuga xuiin ma, koni sigisane birin yi siga xadanɲɛ ayi.

⁵ Yire matexin yi magaxu fɔlɔ ayi, gaxun yi lu kiraan xɔn. Xun sɛxɛne yi fixa alo wudin na fuga. Fatin yi binya ayi alo suɲɛn na sin bɔxɔni. Kunfa mi fa na, bayo adamadiin fa sigama a habadan banxin nin, wugalaane yi dangu kiraan xɔn a ɲan feen na.

---

* **12:3:** A sandan nan sama be lan foriyaan ma. A falan tima wundoni lan fati yirene nan ma alo yiine nun fanna nun ɲinne nun yɛene nun tunle nun dɛɛn nun xun sɛxɛne. Misaala: ɲaxanle nan sama ɲinne ma sandani ito yi.

⁶ Alaa fe xa rabira i ma benun gbeti wure luti daxon xa fulun, xema kundin yi kala, fejen yi yibo tigi yinla ra, ige kundin lutin yi bolon a bira xɔninna ra,

⁷ benun benden xa xete boxoni a kelixi denaxan yi, niin yi xete Ala ma naxan a fixi.

⁸ Nanara, n tan karamɔxɔ naxa: Fe fuune fe fuune fari,
fe fuyanne kɔnin, e birin fe fuu!

Falani sona

⁹ Karamɔxɔni ito findixi fekolonna nan na, koni a mɔn yamaan xaranxi nen. A mɔn yi a miri sanda wuyaxin ma, a ne yitɔn, a e yeɓa.

¹⁰ Karamɔxɔni ito bata kata fala fajine yitɔn feen na, a yi e seɓe a kiin yeteni, jɔndi falane nan e ra.

¹¹ Fekolonne falane luxi nen alo xuruse gbengben dunganne, e fala seɓexine yi baraka alo wudi bitinxine, yeerati kedenna nan e fixi.

¹² N ma diina, i nama sese sa e fari. Kedi seɓen dan mi na, kedi xaranna gbeen fati benden xadanma nen.

¹³ Awa, feni itoe birin bata me. E fala yisoxin ni i ra: Gaxu Ala yeɓe ra, i yi a yamarine suxu bayo adamadiyaan gbengbenna na nan na.

¹⁴ Amasɔto Ala adamadiine kewanle birin makitima nen, hali naxanye luxunxi, a fajin nun a jaxina.

Kisin Kiraan Kitabuna

**The Holy Bible in the Yalunka language of Guinea.
La Sainte Bible en langue Yalunka avec le titre: «Kisin
Kiraan Kitabuna» Publié par Traducteurs Pionniers
de la Bible en collaboration avec la mission MCA à la
Préfecture de Faranah, République de Guinée 2012
Copyright du text: © 2012—Traducteurs Pionniers de
la Bible. Cette création est mise à disposition selon le
Contrat Paternité-Pas d'Utilisation Commerciale-Pas
de Modification 3.0 Unported disponible en ligne
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> ou
par courrier postal à Creative Commons, 171 Second
Street, Suite 300, San Francisco, California 94105, USA.**
copyright © 2012 Pioneer Bible Translators

Language: Yalunka

Translation by: Pioneer Bible Translators

..

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

47153269-13a8-5fdd-8537-530b29da9f78